

Afdeling	: OCSW - Zorg & Participatie	Raadsvoorstel: DJ-713506
Naam opsteller voorstel	: Ingrid Willems I.Willems@weert.nl / 0495-575842	Zaaknummer: 713496
Portefeuillehouder	: 1. drs. P.P.H. (Paul) Sterk 2. M.J. (Martijn) van den Heuvel Msc	Agendapunt: 13

Onderwerp

Gewijzigde begroting 2019 en primaire (concept)begroting Werkvoorzieningschap De Risse en Risse Holding BV 2020.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de gewijzigde begroting 2019, de primaire (concept)begroting 2020 van het Werkvoorzieningschap Weert e.o. "De Risse" en van Risse Holding BV.
2. Uw eventuele wensen en bedenkingen ten aanzien van de primaire (concept)begroting 2020 kenbaar te maken.
3. De middelen, die de gemeente via het Participatiebudget 2020 van het Rijk ontvangt voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening, ter beschikking te stellen aan De Risse.
4. Op basis van de meerjarenraming van De Risse voor de jaren 2022 en 2023 een aanvullend bedrag van respectievelijk € 202.255,- en € 135.169,- in de jaarschijven 2022 en 2023 van de begroting 2020 op te nemen ten laste van de reserve sociaal domein.
5. Met ingang van de jaarschijf 2021 een aanvullend bedrag van € 118.000,- in de begroting 2020 op te nemen ten laste van het begrotingsresultaat ten gevolge van de kostprijsverhoging van de re-integratiedienstverlening door Werk.Kom.

Inleiding

Het Algemeen Bestuur van Werkvoorzieningschap Weert e.o., De Risse (AB), heeft in december 2018 de eerste wijziging van de begroting 2019 vastgesteld (*hierna: 'gewijzigde begroting 2019'*). Bij het opstellen van de primaire begroting 2019 in april 2018, waren er nog diverse onduidelijkheden over de landelijke ontwikkelingen. Deze gegevens zijn in de gewijzigde begroting verwerkt, die nu ter kennisgeving wordt aangeboden.

Daarnaast is begin april 2019 de primaire begroting voor het jaar 2020 van het Werkvoorzieningschap Weert e.o. "De Risse" en van De Risse Holding BV (*hierna: 'primaire begroting 2020'*) in concept vastgesteld door de raad van commissarissen van De Risse Holding BV (RvC) en het AB. Deze primaire begroting 2020 is in een zeer vroegtijdig stadium opgesteld, omdat een door het AB vastgestelde begroting 2020 vóór 15 juli 2019 ingediend moet zijn bij gedeputeerde staten. Dit is een verplichting die voortvloeit uit artikel 34 lid 2 Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR).

Beoogd effect/doel

Uw raad

- 1) in de gelegenheid te stellen uw zienswijze te kunnen geven over de (concept) primaire begroting 2020;
- 2) de noodzakelijke financiële besluiten te laten nemen inzake de tekorten bij De Risse.

Argumenten

2.1. Uw raad dient een eventuele zienswijze over de primaire begroting 2020 vóór 15 juli 2019 kenbaar te maken.

De aan het werkvoorzieningschap deelnemende raden dienen op grond van artikel 35 lid 3 Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) vóór 15 juli kennis te nemen van de primaire begroting 2020 van De Risse, zodat u de mogelijkheid heeft om uw zienswijze hierover kenbaar te maken.

3. De Risse heeft de rijkssubsidie nodig om de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit te kunnen voeren.

De Wsw (oud) wordt voor de gemeenten tot op heden budgetneutraal uitgevoerd. De rijkssubsidie wordt via het Participatiebudget rechtstreeks aan de gemeente verstrekt. De gemeente stelt het budget vervolgens volledig ter beschikking aan het werkvoorzieningschap De Risse, dat de uitvoering verzorgt.

4.1. Op basis van de meerjarenraming is er in 2022 en 2023 een aanvullende gemeentelijke bijdrage nodig om het weerstandsvermogen van De Risse op peil te houden.

Tot en met 2021 kunnen de negatieve exploitatieresultaten van De Risse via het opgebouwde weerstandsvermogen worden opgevangen. Om het weerstandsvermogen niet te ver onder de vastgestelde ondergrens van € 1 miljoen te laten komen, is voor de jaren 2022 en 2023 een beperkte aanvullende gemeentelijke bijdrage noodzakelijk. In de gewijzigde begroting 2019 werd er in de meerjarenraming nog rekening gehouden met een aanvullende gemeentelijke bijdrage van € 1.000,- per SE. Dit is vanwege meevallende resultaten op basis van de laatste berekeningen in de primaire begroting 2020 bijgesteld naar € 700,- per SE in 2022 en € 500,- per SE in 2023.

Aangezien op basis van de huidige cijfers wordt verwacht dat het exploitatieresultaat daarna weer licht positief wordt, blijft de aanvullende gemeentelijke bijdrage beperkt tot de jaren 2022 en 2023. Landelijk bedraagt de (structurele) aanvullende gemeentelijke bijdrage gemiddeld € 3.500,- per SE.

Voor Weert resulteert dit in een aanvullende gemeentelijke bijdrage voor 2022 van € 202.255,- en voor 2023 van € 135.169,-. Voorgesteld wordt om deze bedragen op te nemen in de jaarschijven 2022 en 2023 van de begroting 2020 ten laste van de reserve sociaal domein.

Tot op heden zijn er op basis van de meerjarenraming van De Risse nog geen bedragen opgenomen in de jaarschijven van de gemeentelijke begroting. De reden hiervoor is dat er tot voor kort onvoldoende duidelijkheid was over de toekomst van De Risse. Met de vastgestelde procesaanpak 'Samen aan de slag! – Op weg naar een waardengedreven samenwerking' is duidelijk dat er op korte termijn geen grote wijzigingen zijn te verwachten ten aanzien van de financiële resultaten van De Risse en dat kan worden uitgegaan van de voorgelegde meerjarenraming 2021-2024.

5. Extra middelen voor re-integratie zijn noodzakelijk om de omvang en kwaliteit van de re-integratie/arbeidsinschakeling voor alle doelgroepen te kunnen borgen en uitstroom te bevorderen.

Voor de uitvoering van re-integratie maakt de gemeente in beginsel gebruik van de dienstverlening van Werk.Kom. De kostprijs van de dienstverlening van Werk.Kom is sinds 2018 verhoogd. Voor 2018 en 2019 is in het bestuur van De Risse afgesproken om deze meerkosten te betalen uit het weerstandsvermogen van De Risse. Vanaf 2020 worden de meerkosten naar rato doorberekend aan de deelnemende partijen.

Vanwege de ontwikkelingen in het brede sociaal domein en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt is het van belang de dienstverlening minimaal te behouden in omvang en kwaliteit. Ontwikkelingen in het brede sociaal domein hebben geleid tot een procesaanpak

'Samen aan de slag; op weg naar een waardengedreven samenwerking'. Samen met partners werken we conform gedeelde waarden naar een samenleving in 2021 waarin iedereen meetelt, meedoet en naar eigen kracht bijdraagt. Werk.Kom is binnen deze procesaanpak een belangrijke schakel. Daarnaast is in nagenoeg alle sectoren sprake van een krappe arbeidsmarkt. Een krappe arbeidsmarkt biedt perspectief voor de doelgroepen uit de Participatiewet. Hiervoor is investeren in aanbod en vraagzijde echter wel van belang. Bovendien is er sprake van een daling van het BUIG-budget, waardoor het wenselijk is volop in te zetten op uitstroombevordering. Reduceren van omvang en kwaliteit van de dienstverlening van Werk.Kom noch voor wat betreft andere re-integratieinstrumenten en -projecten, is om deze redenen niet gewenst.

Om de omvang en kwaliteit van de re-integratie te kunnen borgen en uitstroom naar betaald werk te bevorderen, zijn er als gevolg van de kostprijsverhoging door Werk.Kom extra middelen noodzakelijk. Hieronder treft u een globale weergave van de verwachte uitgaven 2019 ten laste van het participatiebudget. Op basis van de septembercirculaire 2018 gemeentefonds bedraagt het beschikbare participatiebudget voor 2019 € 1.424.490,-.

Verwachte uitgaven 2019

Vaste lasten:

1. Werk.Kom (excl. indexering)	€ 700.000
2. Kosten regionale medewerker Social Return:	€ 17.000
3. Kansrijk in de wijk	€ 35.000
4. Gebruik eGem Diginetwerk	€ 4.700
5. Bijdrage in formatie per saldo	€ 110.000
Totaal	€ 866.700

Variabelen

6. Loonwaarde-metingen	€ 20.000
7. Begeleidings- en plaatsingskosten (incl. beschut werk)	€ 50.000
8. Jobcoaching	€ 15.000
9. Loonkostentegemoetkoming	€ 25.000
10. Uitstroompremie	€ 25.000
11. Medisch/arbeidsdeskundig onderzoek	€ 70.000
12. Scholings- reis- en overige kosten	€ 50.000
13. Inhuur personeel (bij langdurige ziekte-uitval)	€ 100.000
14. Begeleiding van specifieke doelgroepen (statushouders en psychisch kwetsbare burgers)	€ 100.000
15. Project Heylen	€ 50.000
16. Pilot Praktijk leren	€ 20.000
17. Bijeenkomsten werkgevers en werkzoekenden	€ 20.000
Totaal	€ 545.000

Totaal: € 1.411.700

Kanttekeningen en risico's

1. *De primaire begroting 2020 wordt in december 2019 bijgesteld.*

De conceptbegroting 2020 is vanwege de verplichting uit de WGR in een vroeg stadium opgesteld. De meer definitieve cijfers zijn echter pas later dit jaar bekend. De begroting is ten aanzien van de belangrijkste parameters (subsidiebedrag, blijfkansen, bezetting en loonontwikkeling) gebaseerd op inschattingen. Daardoor moet gewezen worden op een relatieve 'onbetrouwbaarheid' van de documenten. In december 2019 wordt de eerste wijziging van de begroting 2020 verwacht, die gebaseerd is op meer definitieve gegevens. Deze kan zowel positief als negatief uitvallen. Hierover zult u in januari 2020 via een raadsinformatiebrief worden geïnformeerd.

2. De Risse Holding BV verwacht op basis van de gewijzigde begroting 2019 een verlies. De primaire begroting 2019 sloot met een verlies van € 597.911,-. In de gewijzigde begroting is het verlies bijgesteld naar € 617.589,-. Een inhoudelijke toelichting is opgenomen in bijlage 2.

Conform afspraak wordt het te verwachten verlies in 2019 volledig gecompenseerd door het opgebouwde weerstandsvermogen, dat hiervoor voldoende ruimte biedt. Hierdoor is er in 2019 geen aanvullende gemeentelijke bijdrage noodzakelijk.

3. De Risse Holding BV verwacht op basis van de primaire begroting 2020 een verlies. De primaire begroting 2020 van De Risse Holding BV sluit af met een negatief resultaat van € 554.000,-. De belangrijkste oorzaken van het tekort zijn een daling van de rijkssubsidie en krimp van de Wsw-doelgroep.

Conform afspraak wordt het te verwachten verlies in 2020 volledig gecompenseerd door het opgebouwde weerstandsvermogen, dat hiervoor voldoende ruimte biedt. Hierdoor is er in 2020 geen aanvullende gemeentelijke bijdrage noodzakelijk.

4. De ondergrens van het noodzakelijke weerstandsvermogen wordt eind 2019 opnieuw herijkt.

Het noodzakelijke weerstandsvermogen is in 2017 herijkt en vastgesteld op minimaal € 1 miljoen en maximaal € 1,4 miljoen. Vanwege het afstoten van risicovolle bedrijfsactiviteiten zal het weerstandsvermogen eind 2019 opnieuw worden herijkt. Naar verwachting zal de ondergrens naar beneden worden bijgesteld naar een bedrag van circa € 820.000,-. Deze bijstelling kan gevolgen hebben voor de meerjarenraming. Hierdoor kan de aanvullende gemeentelijke bijdrage voor 2022 en/of 2023 mogelijk lager worden. Over de bijstelling en de eventuele effecten hiervan zult u in januari 2020 via een raadsinformatiebrief worden geïnformeerd.

5. Bij de meerjarenraming kunnen de volgende kanttekeningen worden geplaatst:

- a) In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van instroom op basis van de gemeentelijke taakstellingen voor beschut werken nieuw (de totaalaantallen stijgen jaarlijks) en een toename in de plaatsingen/deelnemers vanuit de Participatiewet. Afwijking ten opzichte van deze aantallen is van invloed op de dekking van de (overhead)kosten en daarmee op het exploitatieresultaat van de Risse. Het AB heeft De Risse verzocht om bij de raming voortaan uit te gaan van de gerealiseerde aantallen en niet van de taakstelling.
- b) In de meerjarenraming wordt vanaf 2020 uitgegaan van een hogere gemeentelijke bijdrage aan Werk.Kom. Het AB heeft geconstateerd dat Werk.Kom zijn diensten de afgelopen jaren onder kostprijs heeft verricht en dat de hogere tarieven gerechtvaardigd zijn. Voor Weert betreft het een aanvullend bedrag van circa € 118.000,- per jaar. Het college gaat de extra kosten in 2020 eenmalig binnen de beschikbare budgetten opvangen. De financiële gevolgen vanaf 2021 zijn in de volgende paragraaf opgenomen, onder punt 4.

Financiële gevolgen

1. In 2019 en 2020 is er nog geen sprake van een aanvullende gemeentelijke bijdrage aan De Risse.

De Wsw (oud) wordt voor de gemeenten tot op heden budgetneutraal uitgevoerd. De rijkssubsidie wordt via het Participatiebudget rechtstreeks aan de gemeente verstrekt. De gemeente stelt het budget vervolgens ter beschikking aan het werkvoorzieningschap De Risse, die de uitvoering verzorgt. Het werkvoorzieningschap sluit de gemeentelijke bedragen volledig door naar De Risse Holding B.V. Dit geldt ook voor alle andere kosten en baten van het werkvoorzieningschap. Het resultaat van het programma "uitvoeren Sociale Werkvoorziening" is voor het Werkvoorzieningschap Weert e.o., De Risse voor het jaar 2019 en 2020 derhalve nihil.

2. De verwachte tekorten van 2019 en 2020 worden gedekt door het weerstandsvermogen van De Risse.

De afspraak tot op heden is dat de deelnemende gemeenten niet meer zullen bijdragen dan het bedrag dat in het Participatiebudget is aangegeven onder 'budget ten behoeve van Wsw.' De verwachte tekorten van 2019 en 2020 kunnen worden gedekt door het weerstandsvermogen van De Risse. Door deze afspraak loopt de gemeente in 2019 en 2020 nog geen financiële risico's op het gebied van de Wsw.

3. Meerjarenraming 2021-2024 De Risse.

Op basis van de meerjarenraming 2021-2024, die in de begroting 2020 is opgenomen, is er in 2022 en 2023 een aanvullende gemeentelijke bijdrage van de deelnemende gemeenten noodzakelijk. Voorgesteld wordt om deze bedragen aanvullend in de jaarschijven 2022 en 2023 van de gemeentelijke begroting 2020 op te nemen ten laste van de reserve sociaal domein (€ 202.255 in 2022 en € 135.169 in 2023).

Meerjarenraming Werkvoorzieningschap De Risse en Risse Holding BV (bron: concept meerjarenraming 2020-2024)							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Exploitatieresultaat	-673.000	-617.589	-553.986	-337.897	90.440	165.662	248.477
Weerstandsvermogen	2.329.902	1.712.313	1.158.327	820.429	910.869	1.076.531	1.325.008
Noodzakelijke aanvullende bijdrage gemeenten	0	0	0	0	306.995	206.254	0
Weert	0	0	0	0	202.255	135.169	0
Nederweert	0	0	0	0	56.706	39.181	0
Cranendonck	0	0	0	0	48.034	31.905	0
Aantal SE	526	506	485	463	439	413	385
Weert	348	337	323	306	289	270	255
Nederweert	97	94	89	85	81	78	70
Cranendonck	81	76	73	71	69	64	60
Aanvullende bijdrage per SE	0	0	0	0	700	500	0
Gemiddelde aanv. bijdrage per SE landelijk	3.000	3.300	3.600	3.200	2.900	2.500	2.100

4. Extra uitvoeringskosten Werk.Kom.

Het huidige beleid is dat de kosten voor participatie (waaronder de bijdrage aan Werk.Kom) uit het beschikbare participatiebudget bekostigd worden, waarbij de reserve sociaal domein als achtervang fungeert. Het beschikbare participatiebudget wordt berekend op basis van circulaire gemeentefonds.

Hoewel eenmalige opvang van de hogere kosten in 2020 uit het participatiebudget nog mogelijk is, wordt ingeschat dat het structureel opvangen van deze hogere kosten binnen het beschikbare participatiebudget niet mogelijk is. Meerjarig stijgen de kosten van participatie door instroom beschut werken en een toename van plaatsingen/deelnemers vanuit de Participatiewet. Daarom wordt in de begroting 2020 met ingang van de jaarschijf 2021 een aanvullend bedrag van € 118.000,- aan het participatiebudget toegevoegd ten laste van de algemene middelen.

Hiermee wordt de budgettaire neutraliteit op het onderdeel participatie gedeeltelijk losgelaten. Dit betekent ook dat, mocht er vanaf 2021 een positief resultaat ten opzichte van het beschikbare budget worden gerealiseerd, dit eerst tot een bedrag van € 118.000,- vrijvalt ten goede van de algemene middelen voordat toevoeging aan de reserve sociaal domein plaatsvindt.

Uitvoering/evaluatie

Er ligt een relatie met de procesaanpak 'Samen aan de slag! – Op weg naar een waardengedreven samenwerking'. Mogelijke effecten zullen voortdurend zowel door het AB, de directie van De Risse als het projectteam 'Samen aan de slag!' worden gemonitord.

Communicatie/participatie

Het Algemeen Bestuur van De Risse dient direct na uw besluit in kennis te worden gesteld van uw zienswijze op de primaire begroting 2020.

Advies raadscommissie

De commissie Samenleving en Inwoners acht het voorstel rijp voor behandeling in de raad als hamerstuk.

Bijlagen

- 1) Gewijzigde begroting Werkvoorzieningschap De Risse en Risse Holding BV 2019.
- 2) Ambtelijke toelichting op gewijzigde begroting 2019.
- 3) Primaire (concept)begroting Werkvoorzieningschap De Risse en Risse Holding BV 2020.

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,

secretaris,	de burgemeester,
G. Brinkman	A.A.M.M. Heijmans

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 mei 2019

besluit:

1. Kennis te nemen van de gewijzigde begroting 2019, de primaire (concept)begroting 2020 van het Werkvoorzieningschap Weert e.o. "De Risse" en van Risse Holding BV.
2. Uw eventuele wensen en bedenkingen ten aanzien van de primaire (concept)begroting 2020 kenbaar te maken.
3. De middelen, die de gemeente via het Participatiebudget 2020 van het Rijk ontvangt voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening, ter beschikking te stellen aan De Risse.
4. Op basis van de meerjarenraming van De Risse voor de jaren 2022 en 2023 een aanvullend bedrag van respectievelijk € 202.255,- en € 135.169,- in de jaarschijven 2022 en 2023 van de begroting 2020 op te nemen ten laste van de reserve sociaal domein.
5. Met ingang van de jaarschijf 2021 een aanvullend bedrag van € 118.000,- in de begroting 2020 op te nemen ten laste van het begrotingsresultaat ten gevolge van de kostprijsverhoging van de re-integratiedienstverlening door Werk.Kom.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 3 juli 2019.

De griffier,	De voorzitter,
M.H.R.M. Wolfs-Corten	A.A.M.M. Heijmans